

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre 6 frt.
Félévre 3 ..
Negyedévre 1 frt 50 kr.
Bérmentetlen levelek csak ismert kezektől fogadtnak el.
Ésírások nem adatnak vissza.
Egyes szám ára 20 kr.
A nyilatkozat minden garmond sor díjja 20 kr.

ZEMPLÉN.

Társadalmi és szépirodalmi közlöny.

(Megjelenik minden vasárnapon.)

HIRDETÉSI DÍJ:

Minden egyes szó után
100 szóig 2 kr.
Azonfelül 1 kr.
Kiemelt, díszbetűt a körzettel ellátott hirdetésekért törmérték szerint, minden centiméter után 3 kr. számítatik.
Állandó hirdetéseknel kedvezmény nyújtatik.
Hirdetéseket a „Zemplén” nyomdájába küldendők.

Meddig késünk még a befásítással...?

Az olvasó azt mondhatja, miért ezen kérdés felvetése, hiszen a befásítás nem késik, hanem folyvást elég sikerrel történik, mivel ügybuzgó szakemberek állnak ezen ügy élén. Nevezetesen: a miniszterium vándor kertészeket tart, a kik oktatják egy néptanítókat, mint a kertészet iránt érdeklődőket; a megyei tanfelügyelők sürgetik a faiskola berendezését, virágzóvá tételét; a tanítók közül kinevezett járási felügyelő kertész tanítók meglátogatják a kezök alá rendelt faiskolákat, jelentéseket tesznek róluk a tanfelügyelőknél, hogy késnek hát a befásítás ügye, hiszen az igenis gyors léptekkel halad!?

Csak egynehány községi faiskolát kell meglátogatni, vagy széttekinteni a puszta kerteken, udvarokon, fátlan vidékeken, országutakon, mindjárt meggyőződhetik róla mindenki, hogy csigaléptekkel halad a befásítás Magyarországon, és ha tovább is így marad, ilyen menetet követ mint most, úgy nemhogy mi, de unokáink sem érik el felvirágzását.

Keressük: mi ennek az oka? Nézetem szerint legfőbb oka egyeben kívül az, mert olyan egyének kezébe adták ezen igen sok munkát igénylő ügyet, a kik testet, lelket egyaránt fárasztó, sőt emésztő munkával már is tul, vagy ha nem is, de eléggé meg vannak terhelve, — a néptanítók kezébe.

Hogy valóban meggyőződjünk a néptanító tulságos megterheltségéről, vizsgáljuk meg közelebbről, mi is hát az ő teendője? Naponként 5 órát az osztott, 6, 7 órát az osztatlan — pedig ilyen van legtöbb — iskolában tanítani; reggel és este, ha kántor is, templomba menni, temetni; ipart tanítani, esténként vagy vasárnapon ismétlőiskolát, énekkart vezetni; népkönyvtárt, iskolai takarékpénztárt kezelni; iskolaszéki, vagy egyháztanácsülésbe, járási és megyei tanítóértekezletekre menni, ott gyakorlati tanításokat vagy írásbeli értekezéseket tartani; hetenként és havonként a mulasztók névsorát az iskolaszéknek beadni. Sok helyen a megélhetés csaknem egyedüli forrásáról a gazdálkodásról, családjá gondoskodásáról, önművelődéséről, egy kis pihenő időről nem is szólnak, hiszen ha a fentemlítettet elakarja végezni, ezekre alig jut idő...

Most kérdelem: mikor kertészkedjék a néptanító úgy, hogy legfontosabb teendőjét, a tanítást, el ne hanyagolja? Felelik: szerda, szombat délután, meg a nagy szünidő alatt. De az általam nagyjában elősorolt teendők egy részéből ekkorra is bőven kijut. Tegyük fel hát mégis, hogy ekkor csakugyan ráérne a néptanító, dehát elég-e a sikeres kertészkedésre egy hétből két félnap? Hiszen, a kertben folyvást pepecselni kell, ha azt akarjuk, hogy eredmény legyen. Hányszor megtörténik, hogy a nevezett félnapon eső esik, vagy más alkalmatlan idő van, már ez elhárította a dolgot, pedig a kertészkedés nem tűr halasztást, itt egy elmulasztott hetet kár nélkül alig lehet kipótolni.

Olyan helyen, a hol a néptanító egy osztályt vezet, vagy más mellékteendőkkel

nincs elfoglalva; továbbá a faiskola udvarán, vagy igen közel van, megengedem, hogy talán sikeresen is működhetik, de egyebütt aligha.

Állításomnak bizonyításául szolgál a községi faiskolák mai állapota. Igen, mert belátják a néptanítókra felügyelő közegek is, hogy nem lehet őket a tanítás veszélyeztetése nélkül egész erélylyel a kertészkedésre szorítani, már pedig félig tenni valamit annyi, mint nem tenni; ez éppen olyan, mintha valaki felrakja a házfalát, de be nem fedvén, elmossa az eső. Így semmisül meg sokszor, a rá nem érés miatt, a faiskolát kezelő néptanító munkája.

Sokkal jobb lenne a községi faiskolák kezelését kivált nagyobb községekben, városokban, egy arra alkalmas kertész kezeire bízni; az aztán úgy abban a helyiségben, mint a közelébe eső környéken felvirágoztathatná, gyorsan és egész sikerrel teljesíthetné a befásítás ügyét, mert ráérne, egyedül lévén az a teendője. Szakképzett kertészek a vinczellér képezdekből elegendő számmal kaphatók már ma. Az ezek által kezelt faiskolába aztán bevezetné a néptanító hetenként egyszer, vagy kétszer tanítványait, ott és akkor velők munkálkodva éppen úgy, talán még jobban megtaníthatná őket a kertészkedésre, — mert a kert rendben lenne, — mint az általa kezelt, — de a rá nem érés miatt rendetlen kertben.

Mondja az olvasó: Jó lenne ez, de hol a pénz a kertész számára? Ha egy néptanító, a kinek oly fárasztó a munkája, képzettsége több időt, költséget igényel mint egy kertész; zárt, büszhödt levegőjü tanteremben 300 frt évi fizetésért szolgál, akkor egy kertész is beérheti egyelőre ennyi fizetéssel. 300 frtból pedig 5000 frt adó után 1 frtra 6 kr. esik; tegyük fel, hogy a másik 300 frt a kert feltartására kell, ekkor már 12 kr. esnek 1 frt után, a mi oly csekélység, hogy senki sem érezné meg, ha pedig több az egyenes adó, pedig sohasem több, akkor igen csekély kiadás esnek egy adófizetőre. Az anyagi haszon, mely ebből úgy az egyesekre, mint az egész községre, ezáltal az országra háramolna, kiszámíthatatlan. Igen, mert ekkor volna elég vad- és nemesített fa, belehetne fásítani úgy az egyes telkeket, mint a város, határ sőt az országutak széleit is, melyek 8—10 év múlva meghoznák gazdag gyümölcszeit.

A néptanító részéről tökéletesen elég van téve a kertészkedésnek, ha a népiskolában, mint más az életben szükséges ismeretekre, úgy a kertészkedésre is előkészíti tanítványait; magvakat gyűjtet, a nemesítést, földforgatást, veteményezést, kapálást, öntözést, gyomlálást, faültetést gyakorlatilag megmutatja a faiskolában. De hogy ő egy kertet szakadatlanul gondozzon, arra fizikai ideje nincsen. Ezt már a mi vidékünkön a szadai ref. egyház derék előjárósága több évvel ezelőtt belátván, faiskoláját egy kertész gondviselésére bizta. Igen, mert többre, de legalább annyira becsülik a 30,100 gyermekből álló anyaszentegyház veteményes kertjét, mint a faiskolát. Ők nem engedik, hogy a tanítványok perczig is magokban legyenek, mert ha a tanító a falujuktól távol

eső kertben volna, akkor nem látná mit csinálnak a pajzán vérű gyermekek.

A kertészkedés élén állóknak, különösen a vándor-kertészeknek, népkertészeti lapoknak arra kell törekedni, hogy a vagyonos osztályt, főurainkat, a megyék, városok előljáróit nyernék meg a befásítás ügyének; buzdítanák őket kertészek tartására, a kik a dísz és konyhakertészet mellett a fatenyészésre fektetnék a főszült, ezen kertekből kikerült fakkal aztán egész erővel és gyorsan végre lehetne hajtani a befásítás nagy munkáját. De nem így, a midőn a faiskola sok községben még talán kihatva sincs, vagy ha kivan jelölve, kerítetlen, vagy műveletlenül áll, némelyikben lézeng egynehány tüskés vadoncz, vagy csenyevész-oltvány. Honnan vegye hát a szegény eladósodott nép a befásításhoz szükséges anyagot? Hogyné késnek hát a befásítás az éji homályban!

És mindaddig késni fog, míg a palotától a kunyhóig be nem látják ennek szükségességét, nemzetgazdasági nagy horderejét.

A tüzoltó-egyletek eszméje mennyivel újabb intézmény, egyesek részéről mennyi pénz sőt életveszéllyel járó áldozatot követel, és hála a gondviselésnek, rövid idő alatt mily szép virágzásnak indult; virágzásnak, mert hatalmas s gazdag egyének vették kezökbe ez ügyet, nem pedig a szegény, még sok helyen most is lenézett néptanítók. Bizták volna csak reájok a tüzoltó-egyletek felállítását, éppen oly kevés egylet állana ma, mint a mily kevés a jól rendezett és szerelt faiskola.

Ne gondolja a szives olvasó, mintha ezen általam igen nagyra becsült és lényegesnek ismert ügy rovására a néptanítókon könnyíteni, vagy őket erre akarat vagy képzettség hiánya miatt képteleneknek tartanám; oh nem, hanem mert fizikai erejük nem engedi, azért óhajtanám vállokról ezen mindnyájunkra boldogulást hozó dolgot más pihent hatalmasabb kezekbe tenni le.

Bárcsak meghallanák szavamat azok, a kik a befásítás ügyét gyorsan megtudnák kezdeni, folytatni és bevégezni! Bárcsak minél szélesebb körben terjedne ezen eszme, hogy diadalra juthatna!

Kapitány János.

A „Zemplén” levelezése.

Homonna, február 10-én.

Folyó hó 20-án Porubka községében következő botrányos bűneset adta elő magát:

Maris János porubkai urasági erdész három év óta Porubka községében lakván, ottani tartózkodása óta ezen község lakosaival folytonos vizsály- és civakodásban volt. Történt, hogy a jelenlegi porubkai földbirtokos, gróf Beckers Alfonz meghatalmazott ügyvéde a legutóbbi időben fentnevezett erdésznek a szolgáltatást felmondta, s az urasági erdőség felügyeletével Svitki Gáspár porubkai lakos felkesz gazdát s azon község jelenlegi biráját bizta meg; Porubka községe lakosai, mint következtetni lehet, összebeszélés folytán elhatározták, hogy Maris Jánoson nemtelen boszút fognak állani.

Ezen nemtelen boszúállásra a következő eseményt használták fel Porubka község lakosai:

Svitki Gáspár, a nélkül, hogy ezt Maris János erdésznek bejelentette volna, egy állítólag

ban mind hasztalan, mert a férjnek ilyen felépése még jobban fokozta a mostoha szenvedélyét, oly annyira, hogy egy alkalommal azzal fenyegette férjét, miszerint a gyermeket a kemenchében fogja megégetni ha a háztól el nem távolítja.

A nőnek ezen szívtelen kifakadásán Nedeczki György, kis leánya jövődöbéli sorsa miatt annyira elkéseredett, hogy egy végzetleges lépés elkövetésére határozta el magát; ugyanis, mult 1880. évi novemberhó 13-ik napján, azon ürügy alatt, hogy kis leányát Nagy-Mihályba nagy anyjához viszi, elbucszott feleségétől és gyermekével együtt a háztól eltávozott.

Utközben, a Csörgő és Velejte közötti országúton rájuk esteledvén, minthogy egész nap nem ettek, a kis leány enni kért apjától, ennek azonban semmiféle enivalója sem lévén, leánykája kérését nem teljesíthette, hanem az ut fardalmaiban kimerült s a hideg miatt átfázott 5 éves kis gyermeket az ut mellett erdőbe vezette, s a következő ígérettel ámitva: „csak várj itt kis leányom, majd hozok neked kenyeret és csukrot” — az erdőben hagyta s vissza sem tért többé hozzá.

A szegény kis Nedeczki Mari így töltötte magányosan az éjt az erdőben, éhen, szomjan fáva-dideregve és siránkozva, mig nem reggelfélé az arra menő utasok a gyermek siránkozását meghallva, magukkal vitték s Legényén a község birájanak átadták.

A gyermek vallomása alapján, a kegyetlen apa ellen a nyomozat megindított s a tettes csakhamar elfogtatván, börtönbe kísértetett.

Nedeczki György kihallgatása alkalmával mindent bevallott s eladta, hogy a bűnös cselekmény elkövetésére a nyomoruság, nevének a leánya iránt tanusított kegyetlen bánásmódja s azon körülmény vitte rá, hogy ezek miatt gyermeke sorsa fölött atyai szíve igen elkéseredett.

A kir. tvszék, ezen bűnyben mult január hó 27-ik napján tartott végtárgyalás befejeztével, Nedeczki Györgyöt gyermek kitétel bünténye miatt 2 évi fegyház büntetés elszívására ítélte.

Ellenben Soltész Mária férj. Nedeczki Györgynét, mivel ez azt, hogy a gyermek elégetésével férjét fenyegette, avagy őt a gyermek kitételre rábirta volna — határozottan tagadta: az ellene emelt vád alól felmentette.

A végtárgyalásnál alkalmunk volt látni a különben igen rokonszenves szép külsejű kis Nedeczki Mariskát, bámulatos volt hallani, hogy ez egyszerű származású gyermek, az elnökség által hozzá intézett kérdésekre mily értelmes és határozott feleleteket adott. Valóban kár lett volna, ha szívtelen apja bűnös tettének áldozatul esik.

De a mint a régi magyar közmondás tartja: „hol legnagyobb a veszély, ott legközelebb van az isteni segítség”, — s ezen közmondás ha valahol úgy most a kis Nedeczki Mariskát nyerhet leginkább alkalmazást. Mert járásunk derék csendbiztosa; Safranovics Ferencz ur, ki ezáltal emberbaráti nemes érzelmeinek nem kevésbé fényes tanu jelét adta — az apa és anya által egyaránt eltaszított kis leányt magának fogadván, feltalálása óta magánál tartja, hol gondos nevelés és ellátásban részesül.

Huhogó.

eltávoznak a főri vendégek, kik itt, e farsangon két balon történt kegyes megjelenésükkel annyira lekötelezték a pataki közönséget.

A hercegi fogat elrobogott, térjünk vissza a táncsterembe. A Mányi Lajos búriasztó zenéje mellett szikrázó jó kedvvel foly a táncz, hegyezi a neki melegedett fiatalág istenigazában, mintha busulni sem tudott volna soha világeletemben. — Elkésedhetik is ilyen kedves tánczosnók körében. De tegyen tanúságot maga a névsor. Itt vannak: Kardos Ilona és Mariska, Kottán Józsefné (Tokajból); Kálniczky Ilona, Szentgyörgyi Ilona, Karsa Emma és Ilona, Fekete Mariska és Örzse, Mády Imréné, Dobelsberger Angelika és Ella (S.-a.-Ujhelyből); Izsépy Margit (Izsépről); Kovács Klára, (Tályáról); — Patakról: Bódogh Ida, Bogyay Vilma, Búza Jánosné, Emödy Tini, Katona Erzsike, Kerekes k. a., Kirchmayer Józsefné, Kovács Zoltánné, Krüszelyi Bálintné, Kun Juczi és Ilona, Lengyel Ilona, Maklár P. Miklósné, Nádaskay Zsigmondné, Pásztor Iza, Rác Zsani, Samens és Székely k. a., Szunyoghy Sándorné, stb. A négyeseket 40 pár járta. Cotillont Erdélyi Zoltán, a rendezőség elnöke rendezett. Elő-tánczosnó Maklár P. Miklósné, urhölgy volt.

Csapongó rózsás jókedvvel folyt a táncz reggeli 5 óra utánig. A jövő ügyvédei makacsul „forgatták”, — még ezuttal ugyan nem az „igaz valóságot”, hanem az — „ideálókát”. A mai „rendtartás” szerint a felek legfeljebb „írásban” érülközhetnek; itt a bálban azonban már előre is érzi a „jogászvilág” a „szóbeliség” áldásait. — Hej szép is ez mind nagyon! csak aztán itt-ott idő előtt közbe ne csapjon a — kánya.

Mesarthim.

Különfelék.

A touristák táncvigalma II Rákóczy Ferencz születési helyét jelző márványtábla költségére, mint mult számunkban jeleztük, csakugyan febr. 28-án fog megtartani. Erre nézve a meghívók és sorsjegyek már minden irányban szétküldettek. A hazafias eszme, mely e táncvigalom rugóját képezi, csakis úgy valósulhat meg, ha e megyének lelkes fiai és leányai részvétőket attól nem fogják megtagadni. Mi, tekintve a czélt, legszebb reményekkel megyünk e táncvigalom elé. A márványtábla, mely hivatva lesz történelmünk legnagyobb szabású férjának emlékét megőrizni, ezen feladata mellett egyszerűsággal hirdetni fogja a késő utódoknak elődeik kegyeletes érzületét is, melyet kebelükből ki nem tudott irtani a korszaknak, melyben éltek, önző, materialis irányzata. Ezzel együtt szabad legyen e helyütt különösen hölgyeink áldozatkészségéhez fordulni, kérvén: hogy a sorsjátékhoz szükségelt nyereménytárgyakat, bármily egyszerűek legyenek is azok, e lapok szerkesztőjének czime alatt mielőbb beküldeni sziveskedjenek.

Megegyi gazdasági egyletünk mely lankadtan buzgalommal fáradozik gazdáink s bortermelőink érdekeit minél inkább emelni s gyarapítani, a f. hó 20-án, d. e. 10 órakor a megyeház nagy termében nyilvános közgyűlést fog tartani. A közgyűlés nagy fontosságú tárgyai közül: a) az egylet mult évi működéséről elnöki előterjesztést; b) földbirtokos osztályt terhelő adók alábbszállításának tárgyában teendő felterjesztést; c) a „gazdasági szakszövetkezetek s előleg egyletek”, a „mintagazdaság” létesítésének s kérdéseit; d) a „Tokaj-hegylajai borászati szövetkezetnek” az egyesülettel leendő egyesítése, a pinceszövetkezet létesítésének kérdése, végül a Sátoralja-Ujhelyben a f. évben megtartandó borkiállítás feletti tanácskozást — emeljük ki.

A korcsolyázás idősza végehez közeleg. A nappali olvadás az éjjeli fagy fölött már tulsúlylyal bír s a jégpályát lassanként megemészti. Korcsolya-egyletünknek, a lefolyt tél alatt korántsem volt oly mozgalmas élete, mint tavaly, mely kitartó hidegével lehetővé tette a sport e mulatságos és hasznos nemének rendszeres gyakorlását. A közlebbi vasárnapok egyikén szokatlanul népes volt az egyleti jégpálya, melyen zeneszó mellett késő estig tartott az iringázás, átszöve a legmulatságosabb jelenetekkel. Kár, hogy e derék egylet a farsang folyamában táncmulatságot nem rendezett, mely már két éven át gyupontja volt e város és vidéke elegans közönségének.

Betörés. Kedden éjjel a kispiacon a Reichard-féle házban levő egyik boltba, az udvarra nyíló ajtó fölfeszítése után betört két csavargó s a záros fiókból mintegy 60 frtot kezelték el. Ennek megtörténte után, mint kik dolgaikat jól végezték, a „Nyul” korcsomába üttették fel tanyájukat, a hol is az „ebül” szerzett kincsből kurált jóféle krumpli pálinka élvezése mellett leitták magokat a — sárga földig. A rendőrség másnap reggel nyomukra jött s elcsipte a jó madarakat, a kik már ez időt szerint a hűvösön elmélkedhetnek arról, hogy a „Nyul” korcsomában való mulatározás helyett czélszerűbb lett volna „nyullá” változni.

Mükedvelőink „Pokol a háznál” című ügyes német vigjátékot szándékoznak mielőbb színre hozni, mely alkalommal többen fognak — mint halljuk — föllépni, kik még eddig nem hirdették az ígét a világra szóló deszkákról. A próbák már erősen folynak. — Rövid időn Csiky „Mukányi”-ját is lesz alkalmunk látni, melyet a mükedvelők azon jóhiszemben hoztattak meg nem csekély áldozattal, hogy ennek színrehozatalával egy élvadás estét szerzen-denek közönségünknek, a mely közönség bizonyonyal nem marad ezért hálátlan. A mükedvelői előadások után, nem lesz az kizárva, hogy a táncz-kedvelő fiatalág rá ne kiáltssa, hogy „három a táncz” s a padok rögtöni kiürítése mellett, egy kis rögtöni csárdást, vagy afféle waltzer ne rögtönözzön, a miért a mostani meddő farsangban valószínűleg a szép-nem sem fog megnehezteni.

Ligethy Gyula elleni fenytő ügyben a kir. tábla — tudomás szerint — pótvizsgálatot rendelt el. Ez megtörténvén, a végtárgyalás folyó hó 10-én tartott meg, a mikor is a kir. törvényszék vádlottat a sikkasztás büntényének vádjá alól ujjalag fölmentette.

Vicze-financz. Egy, régebben rendőri tisztet viselt egyéniség megszólított a napokban egy parasztasszonyt, kinek hátán hatalmas balyu dohány pompázott s a gyanutlan nőt — meglehet, a régi jó időkől ismerve — azon biztatással csalta be egy udvarra, hogy ott a háziur a füstölőni való jószágot drága pénzen — megveszi. Az udvaron aztán kipakoltatta a dohányt és sans géne konfiskálta, azzal torkolván le a sirásra fakadt megrémült asszonyt, hogyha szólni merészel, azonnal bevádolja a — financzoknak, mint dohánycsempész. Ez az amice is eltévesztette a — pályáját.

A s.-a.-ujhelyi önk. tüzoltó-egylet működő tagjai magok kebelében f. évi februárhó 19-én a Dianakert termében balyu mulatságot rendeznek, melyre a családtagok szolgáltatják az étkeket; — nőtlen résztvevők 2 frt díjat fizetnek, — miből a kiadás fedeztetik. Ugy halljuk igen kedélyes lesz e mulatság, mert már most is annyian jelentkez-

tek, hogy a terem helyisége szűk lesz a társaság befogadására. Külön meghívók nem bocsájatnak ki, hanem minden egyleti tag jogosított egy-két vendéget hívni.

Értesítés. A s.-a.-ujhelyi touristák által f. évi február 28-án II. Rákóczy Ferencz születési helyének díszes márványtáblával való ellátása költségére rendezendő táncvigalomra a meghívók szétküldtévén, — mindazok kik erre igényt tartanak és meghívást nem nyertek, forduljanak e tekintetben ifj. Farkas Lajos r. b. taghoz, hol egyszersmind a meghívottak névsora is megtekinthető.

Báli értesítés. Az itt f. évben felállított m. kir. III. kerületi szám vivő-altiszt képző tanfolyam hallgatói f. hó 22-án az Ó-Kaszinó termében, a helybeli önkéntes tüzoltó-egylet javára táncvigalmat rendeznek. A jótékonyczel érdekében a közönség pártfogását kéri a rendezőség.

A február 7-iki Apollónia vásár nem számítható népesebb országos vásáraink közé s nagy vásárlási kedv egyáltalán nem mutatkozott semmiféle irányban. Szarvasmarha bőven volt ugyan, de, mint mondani szokták: méreg drága s ez a körülmény még a venni szándékozók kedvét is a zérus fokra hűtötte le.

Edény pusztulás. Levelezőnk írja: Czékén egy tehéa átdöfvén a másikat, ez a sakter által megmetszetett s kósernek találatván, a zsidóság csakhamar széthordta minden porczikáját. Egy hitbuzgó izraelita azonban erősen kétkedvén a husnak valódi kóser voltában, gyorsan behajtott Ujhelybe, hogy e tárgyban a rabbinus véleményét meghallgassa. A rabbi nem habozott kijelenteni: miszerint az ilyen fatalitás merőben megfosztja a hust minden kóser jellegétől, minélfogva csak siessen haza s a hiveket rettentse vissza a husvéteitől, ha pedig már azzal edényeiket megfertőztették volna, azok egytől-egyig megsemmisítendők. Emberünk ez utasítás folytán lóhalálában hajtott hazafelé, azonban mire vissza érkezett, a tréfnivé degradált marhahus már az utolsó harapásig derekasan be volt kebeleztve. Hogy a bünbeesés fejszójének legalább nyele megkerüljön, nem tehetett mást az igazhívőség, minthogy neki esett az ártatlan lábasok és fazekoknak s azokat irgalmatlanul a falhoz verte. Tudósítónk szerint, e jerichói ágyuzással, edény dolgában minden további skrupulusnak eleje van véve, de hogy mi történik a megtréfnizott gyomrokkal: annak csakis a hírhedt gallicziai csodatevő rabbi lesz a megmondhatója.

Dr. Szombathy László, a varannói járás közelebb megválasztott orvosa, a mult napokban tartá Varannón beiktatási ünnepélyét, melyen mintegy 80-an vettek részt s világos viradtig a legkedélyesebben mulattak. A házias, fesztelen mulatságban képviselve volt Varannó mindkét nemű ifjusága, sőt távolibb vidékről is számosan jelentek meg a vendégszerető derék család üdvözlésére. A gazdag esteli után tánczra kerekedett az ifjuság s reggeli 9 óráig csak rövid időközökre hagyta abba a csárdást, fajunk e karakteristikus tánczát, mely legkövetlenebb mozzanataiban sem lépi át az aesthetika határait. Tudósítónk szerint résztvettek a mulatságban, Hunyor Emma, Cibur Gizella, Gyurcsánszky Mariska, Antalóczy Gizella, Klaucek Erzsike, Klaucek Ida, Ujfalussy Erzsike, Raisz Gizella, Gracza Berta, Gracza Erzsébet, Ocskay kisasszonyok; továbbá Davidovics Zidonia, Görgey Sándorné, Raisz Viktorné urhölgyek Varannóról. Besenyey Erzsike k. a. Migléczről; Duka Mariska k. a. Márkról s Farkas Dezsőné urhölgy, a háziasszony nővére S.-a.-Ujhelyből.

A sárospataki önkéntes tüzoltó-egylet s a sárospataki főiskolai önkéntes tüzoltó-egylet által 1881. jan. 8-án rendezett tánczvigalomnak lapunk f. évi 5-ik számában közölt számadásából tévedésből kimaradt Meczner Rudolf sárospataki főbíró 4 frtnyi s Szinyei Gerzson, akad. tanár és Vass Imre, ügyvéd 2—2 frtnyi felülfizetése.

Sáros-nagy- és Kis-patak városok — hir szerint — egy községgé akarnak egyesülni. Nagypatakon közelebb Somossy János, Kispatakon pedig Rác Bénéjamin városi jegyzők az ujhelyi szolgabíró által hivataluktól felfüggesztettek s az előbbi állásra Fodor István helyettesített Sátoralja-Ujhelyből.

Varannói tudósítónknak egy Ungot-Bereget bejárt levele ma került kezünkhöz, melyben a mult havi mükedvelői előadásokról emlékezik meg s dicsegettel emeli ki az azokban részt vett hölgyeket és urakat. A levelet egész terjedelmében most már nem adhatjuk, de a müpártoló varannói közönség elégtétele végett annak végsórait ide kell iktatnunk. Szól pedig az következőleg: „Sajnálattal kell megemlékeznem azon visszatetszést szült eljárásról, melyet Sebők Lajos müvezető — és nem szinigazgató — ur a közönséggel szemben tanusított. Jutalomjátéka alkalmával előadás közben a szinpadon próbálta a czigányynal a tót tánczot, mintha előbb nem lett volna ideje. Más közönség kifütyülte volna, mi meg elnéztük a tapintatlanságot s megtapsoltuk tánczát. Az ilyen közönséget már csak materiális szempontból is meg kellene becsülni; nevezett müvezető ur pedig a mily kifogástalanul viselte magát e részben a szini idény elején, annyira látzott utóbb kicsinyelni a varannói publikumot. A társulat kiegészítése czéljából Hubay szintársula-

tának jelesebb tagjait szerződött. Azt hittük, hogy Varannón legalább egyszer-kétszer fellépteti őket, de csalódtunk. Nem tartotta erre érdemesnek a varannói közönséget. Gálszécs kedvéért megette. Furcsa világot vet nevezett művezető ur társadalmi fogalmaira az is, hogy tőlünk egy árva szóval sem bucsuzott el."

Király ő Felsege, a helybeli rom. cath. egyház derék plébánosának Prámer Alajos kassai egyházmegyei áldozár, zempléni főesperes és szentszéki ülnöknek — a Bold. sz. Máriáról nevezett topiszai czimzetes prépostságot legkegyelmesebben adományozni méltóztatott.

Gálszécs-vidéki hírek. A gálszécsi nők az ottani állami iskola szegényebb sorsu növendékeinek felségélyezésére, folyó február 12-én zártkörű „batyubált” rendeznek, — a nemes cél érdekében is kívánjuk, hogy — mindenik „batyú” kifogyjon! — Pengő cigány, — aki hir szerint a vármegyeház majd mindenik czellájában megolvasta már a padlás gerendákat, — egy másik férfi és három nő társa kíséretében, folyó hó 2-án Pelejtén, valóságos „bravour” lopást arrangított. Míg ugyanis az unak az ő felkent szolgája a vérelnélküli áldozatot mutatta be, addig Pengő — zsebre rakta az ldazának pénzét: fényes nappal, az istentisztelet ideje alatt, társai fedezése mellett belopódzott a lelkész lakba s egy asztalnak, — melyhez legtöbb bizodalma volt, — feltörte „fiókját” s „andungja” csakugyan nem csalta meg: a templom cassája, — egy 50 „pengő” forintot volt benne. S Pengő névrokonával azonnal „kebel”-barátságot kötven, azt szökésre bírta s vele szerencsésen meg is illant. — Az illető lelkész ur részéről a feljelentés másnap megtéetett s pandurjaink az „51” „pengő” azonnal üldözőbe vették. Kiváncsiak vagyunk, hányat hoznak vissza belőlük?!

Szivtelen anya. Folyó évi jauárius hó 29-én Bély községe korcsmárosának fia a leányvári szesgyárból szeszt szállított Bélybe. Ezen község mögött, az ut mellett sánczban, hőretegél kiálló kendőt pillantott meg. Odasietett, hogy a kendőt közelebből szemügyre vegye. A kendő használhatónak látszott. Felakarta emelni, és érezte, hogy a kendőben meglehetősen súlyos tárgy van begöngyölve. Kibontotta és látta, hogy a kendő egy csecsemő holttestét fedí. Megijedt és a faluba szaladt. Ott bejelentette az esetet a község előjáróságának, mire a hulla a bíró házához hozatott és megvizsgáltatott; gyermekek volt és körülbelül 2—3 hetes lehetett. A gyermek nyaka a kendőn felül, egy zsinórral, mely a ruháról leszakított erős szegéből állott, körül volt véve, szorosan meghuzva és erősen megkötve. Ezen körülmény tehát világosan mutatta, hogy a szegény ártatlan csecsemő szivtelen anyjának áldozatául esett. A kendőt, mely a hullát fődte, a bélyi asszonyok azonnal megismerték, hogy ez bizonyos Király Erzsébet, feleszi születésű hajadon tulajdonát képezi. E nő mult 1880. évben Bélyben mint cseléd szolgált, de közel várandós lévén, újévkor szolgálatából kilépett és a Bélytől vagy egy fél órányira eső Ág Csernyő községében élő rokonaihoz ment lakni. Király Erzsébet elfogatása tehát azonnal eszközöltetett; és midőn neki a kendő és a hulla előmutattatott, bevallotta, hogy a kendő csakugyan az övé, a hulla pedig saját gyermekeé. Állítá, hogy gyermeke halva született, és nagy szegénységénél fogva, képtelen volt rendesen eltemetni; vitte tehát Bélybe és tette azon sánczba, hol az találtatott. A csecsemő hullájának nyakára — úgy mond — a kendőt csak azon célból kötötte, hogy ez a hulláról le ne essék. A hulla bíról boncolás alá vétetvén, konstatáltatott, hogy a gyermek születésekor erős, egészséges és életképes volt, de születése után erőszakosan fojtatott meg. A szivtelen anya most a börtönben várja gonosz tetének következményeit. „K. A. K.”

CSARNOK.

A hazai kolduló szerzetek.

(Folytatás.)

A jelzett 6 szerzetesi tartomány (provincia) az 1880. évi Egyetemes egyházi névtár szerint 92 kolostort és körülbelül 1180 egyént számlál. Ugy találom, hogy az egyéneknek e szembeötlő nagy számából alig lehet több 400-nál, kiket mint elaggott és munkaképtelen öregeket az államnak kellene anyagi segélyben, illetőleg évi nyugdíjban részesíteni. Tekintve napjainkban az élelmiszerek szerfölött magas árát, az évi nyugdíj 500 frt lehet; most 400 × 500 = 20000 frt. Ezen összeg lenne tehát az elaggott öregek részére fordítandó nyugdíj. Tévedne azonban, a ki azt hinné, hogy e roppant összeget az állampénztárnak kellene viselni!

Hiszzen bőven kikerül ez azon jövedelemből, melyet az állam pénz- és földbirtokaikból, különösen kolostoraiak haszonvételéből nyer.

Hazánk ugyanis önmagának visszaadtván, a mult idők mulasztásait most kénytelen helyre pótolni. Tudjuk, hogy a nem rég életbeléptetett mindenféle szervezkedés, helyiségeket illetőleg mennyi szükségét teremtett; itt honvéd laktanya, ott törvényszéki épület, amott iskola és pénzügyi helyiségekre volna szüksége az államnak. Mint-

hogy pedig az említett 92 kolostor kevés kivétellel a Magyar-állam legnagyobb városaiban fekszik, tehát épp ott, hol az államhivataloknak kell elhelyezve lenniök, ha e 92 kolostort az állam birtokába veszi, hivatalait ezekben kényelmesen elhelyezheti: következéleg azon mesés összegből, melyet most házbérbe fizet, a szükséges mennyiséget fordíthatná az elaggott szerzetesek nyugdíjazására. E rendszert követve, a mint fent is mondtam, 20—25 év mulva, midőn a nyugdíjazott öregek kihalnak, az állam ezen épületekben miliók birtokába jutna.

Megkísértjük számokkal kimutatni, vajjon az államnak haszna vagy kára lenne-e a kolduló szerzetek javainak birtokba vételével azon esetben, ha 400 elaggott szerzetest kellene nyugdíjjal ellátnia? — Vannak kolostorok, melyeket napjainkban, tekintve a munka és építkezési anyag szerfölött magas árát, 200 ezer forinton sem lehetne fölépíteni; vannak azonban olyanok is, melyeket ha most építenők, szintén mesés összegbe kerülnének, de mivel némelyek jelentéken helyiségekben fekszenek, a hol az államnak épp nincs szüksége épületre, értékekből mindenesetre vesztenek, dacára a körülményeknek, mégis bátran lehet minden egyes kolostor értékét 50000 frtra tenni, sorozva ezt a 92 kolostor számával kijön 4600000 frt, az állam birtokába menendő kolostorok értéke. Ezen összegnek évi 5 százaléka kitesz 260000 frt, ezt felosztva 400 nyugdíjazandó számával, egy egyénre esnek 650 frt. Ime itt is 150 frt nyeresége lenne az államnak minden egyén után. Pénz és földbirtokaik értékét adatok hiányában meg nem mondhatom; való azonban, hogy igen szép összeget képviselhetnek. Nem hibáztam ennél fogva, midőn fent azt állítam, hogy a 400 szerzetesnek 500 frt évi nyugdíjjal való ellátása az állampénztárnak nem terhére, hanem már jelenben is jelentékeny hasznára leendő.

Levonna a 400 nyugdíjazandóknak számát az összes 1180 szerzetes számából, marad 780 egyén, kik részint szerzetes fogadalommal lekött és le nem kötött növendékek, részint férfi koruk delén álló munkabíró felszentelt papok. Mindkét osztálybeli növendékeknek szerintem szabad akaratára kellene hagyni, hogy vagy tetszésük szerint választott püspöki megyébe átlép-hessenek, vagy pedig a világba visszamehessenek, feltéve, hogy a fogadalommal lekött növendékek attól a római szék, mint egyedül illetékes forum által előbb feloldottak legyenek. A felszentelt papok pedig 40—50 éves korig szintén tetszésük szerint választott püspöki megyékbe lennének beosztandók. A püspöki megyék a szerzetes egyénekkel minden tekintetben csak nyernének; nyernének számban épp úgy mint erőben, mennyiben a szerzetesek között az egyházi tudományokban épp oly kitünő férfiak találkoznak, hogy bármelyik világi pappal kiállják a versenyt és csak ódon intézményök az ok, hogy tudományukat véka alá rejtve kell tartaniok.

Ennél mindenesetre egyszerűbb, de talán a czélnek jobban is megfelelő módot tudnék még a magas kormány figyelmébe ajánlani a kolduló szerzetes rendek eltörlését illetőleg. Alkottassék ugyanis oly törvény, mely határozottan kimondja, hogy ezentul valamint nem szabad újonczokat felvenni, úgy külföldről sem szabad tagokat átvenniök, így 40—50 év alatt a rendek maguktól az állampénztárnak tényleges beavatkozása nélkül ki fognak halni.

Hazánkban a kolduló szerzetesi kérdés ilyen módon megoldása lehet szerintünk helyes; a hazából való kiűzés, inhumanus, müvelt korunk szemlével össze nem egyeztethető, a hazára nézve is káros lenne, mint már jeleztük, mennyiben igen sok jó hazafitól fosztaná meg magát az ország.

Egyébként, ha valaki e kérdés megoldására jobb módot tudna ajánlani és azt nyilvánosságra hozza, a hazának tesz szolgálatot. A képviselőház asztalára letett törvényjavaslattal e kérdés már a megoldás statiumába kezdett volna lépni, nehogy tehát a korszellem követelményei ellenére valamiképp elodáztassék, felettébb szükséges e kérdést sajtó útján minden oldalról megvitatni s a még szerte ágazó nézeteket egy közvéleménynyé tömöríteni; mert csak így lehet reményleni, miképp kormányunk a közvélemény előtt meghajolva, siettetni fogja e kérdés olyatén megoldását, melyet mint a korszellem valódi kifolyását fogjuk üdvözölni. (Vége.) **Domokos.**

Felügyelő bizottsági jelentés.

a zemplénmegyei kereskedelmi-, ipar-, termény- és hitelbank, 1881. évi rendes közgyűléséhez.

Tisztelt közgyűlés!

Tisztelettel jelentjük a zemplénmegyei kereskedelmi, ipar-, termény- és hitelbank közgyűlésének, hogy a reánk ruházott feladatunkban törvény és szabályszerűleg eljárván, úgy működésünk közben, mint a pénztárak és könyvezés időszakonkénti vizsgálatainál mindenkor, mindenben a kellő rendet és pontosságot tapasztaltuk: Az 1880-ik évi zárszámadást megvizsgálván, a leltározást eszközölvén, a mérleget a kereske-

delmi törvény 199-ik §-a értelmében helyesen felalítottaknak találjuk.

A társulat igazgatósága által 1881. év január 18 án kelt üzleti jelentésről s az abban foglalt nyereség felosztási tervéről tudomást vettünk; mindezek alapján bátorkodunk az 1880. évi zárszámadások jóváhagyását és az igazgatóságnak valamint a felügyelő-bizottságnak ez évre vonatkozó szokásos fölmentvény megadását javaslatba hozni.

S.-a.-Ujhely, 1881. évi január 24-én.

Bydeskuthy Sándor s. k.
Pollacsék Samu s. k.
Kornstein Ignác s. k.
felügyelő-bizottsági tagok.

A zemplénmegyei kereskedelmi-, ipar-, termény- és hitelbank 1881. évi márczius 6-án tartandó közgyűlésen beterjesztendő, igazgatósági jelentés.

Tisztelt közgyűlés!

A lefolyt évben az általános üzleti pangás folytán, úgy nálunk mint a nagyobb pénzpiacokon csekély félbeszakadással pénzbőség uralkodott; — ez valamint azon körülmény, hogy az Osztrák-Magyar-Bank 10 fiók-intézet felállításával tevékenységét a vidékekre is kiterjesztette, — a kamatláb tetemes csökkenését vonta maga után, és intézetünknel az átlagos kamat-nyereséget érzékenyen apasztotta.

Azonban üzleti forgalmunk a kellő óvatosság szem előtt tartása mellett, az elmúlt évben tetemesen növekedett; — és minthogy jelentékeny veszteséget nem szenvedtünk, azon kellemes helyzetben voltunk „Nyer- és vesztszámlánkban” az egyensúlyt fentartani, és számadásainkat az előző év eredményét meghaladó nyereséggel lezárhatni.

Ezt előrebocsátva, legyen szabad a felügyelő-bizottság jelentésének kapcsában közzétett mérlegünk számszerű adatai: a következő jelentés által kiegészíteni:

A takarékos betétek állása

1879. év végével volt	274879 frt 10 kr.
az év folyamán újból betéteztet és tökésített	277454 frt 76 kr.
összesen	552333 frt 86 kr.
felmaradt 1880. év december 31-én a visszafizetett	252835 frt 64 kr.
evonása után	299498 frt 22 kr.
a tavalyihoz képest tehát növekedett	24619 frt 12 kral.

A váltó leszámítolási üzlet

285749 frt 29 kr. szaporodása mellett, az elmúlt évben 2068116 frt 73 kr. forgalomra emelkedett. Az 1879. év berekesztésével a váltó tárcza egyenlege volt	380872 frt 87 kr.
leszámítoltatott az év folyamán	1687243 frt 86 kr.
összesen	2068116 frt 73 kr.

a felek által beváltatott és általunk leiratott 1609127 frt 14 kr.
maradt összesen 458989 frt 59 kr.

és pedig: tárczánkban van, a beperelt jó váltókkal együtt 346659 frt 59 kr.
visszleszámítolt váltókban 112330 frt — kr.
összesen 458989 frt 59 kr.

Visszleszámítolás utján

tartoztunk 1879. év végével	51200 frt — kr.
az év folyamán visszleszámítottunk	388210 frt — kr.
váltó-értéket,	
összesen	439410 frt — kr.

visszaváltottunk ugyan ez év folytán 327080 frt — kr.
maradt visszleszámítolási terhünk 112330 frtot — kr.

Az előlegezési üzlet

egyenlege 1879. évről volt	5764 frt 50 kr.
a lefolyt évben kikölcsondított	7947 frt — kr.
összesen	13711 frt 50 kr.

kiváltatott és törlesztés utján befizetett 6439 frt — kr.
maradt az év berekesztésével 7272 frt 50 kr.

Az ingatlanokra kölesön üzlet

egyenlege 1879. évről volt	24777 frt 63 kr.
erre visszfizetett	4535 frt 34 kr.
felmaradt 1880. év decz. 31-én a szerződésileg eladott ingatlanok, vételár hátralékok hozzáadásával	20242 frt 29 kr.

összesen tehát 3667 frt 40 kr.
összesen tehát 23909 frt 69 krig.

Összes üzleti forgalmunk

a nyers mérleg szerint: pénztárilag 4186461 frt 01 kr.
előjegyzeti napló szerint 1852744 frt 50 kr.
összesen 6039205 frt 51 kr.
terjedt.
Tehát a pénztári forgalmunk magában 582674 frt 26 kral szaporodott.

Az erdő-bényei szőlő gazdaságunk 1879. és 1880. évi számadásainkat, azon évek bortermé seinek eladása folytán kedvező eredménnyel zártuk be.

Az év folyamában csak csekély veszteségek merültek fel, minthogy csupán 5 váltó követelésünk után összesen 338 frtnyi összeg — részint mint behajthatlan részint mint kétes — hozatott leírásba.

Továbbá kénytelenek voltunk perköltségi előlegek gyanánt, a volt társulati ügyvédnek kifizetett összegekből 33 forintot; — és behajthatlan kincstári százalék és illeték címén 54 frt 31 kr-át leírásba hozni.

Az igazgatóság, jelentését a tiszta nyereség felosztására vonatkozó következő ajánlatával börtökölök befejezni:

A vállalat különböző üzletágai a lefolyt évben 16101 frt 76 kr. tiszta jövedelmet, és így a befizetett részvény-tőkének 20¹/₈%-től kamatozását eredményezték, de a fenálló törvények, és az alapszabályok figyelembe vételével:

a felszerelések érték csökkenési tartalék alap javára 194 frt — kr.
és a fentebb elősorolt leírásokra 425 frt 31 kr.
összesen 619 frt 31 kr.

levonásba hozatott; — melynélfogva a betérjesztett vagyón-mérleg és üzleteredmény-számla 15482 frt 45 kr. nyereségy-maradványt tüntet fel, melynek felosztása és hová fordítása iránt börtökölök indítványozni, miszerint:

Osztalék és felosztalék gyanánt
minden részvény után 12 frttal 9600 frt — kr.
fizetessék.

A tartalék-alap
21000 frt-ig való emelésére 1000 frt — kr.
A fedezeti alap gyarapítására 2200 frt — kr.

A nyugdíj alapra és pedig:
annak gyümölcsözése 153 frt — kr.
az alapszabályszerű
2⁰/₁₀-től 11482 frt 45 kr.
után 229 frt 65 kr. 382 frt 65 kr.
fordítassék.

Az igazgatóság
szabályszerű 10⁰/₁₀ től részilletéke 11482 frt 45 kr. után 1148 frt 24 kr.
ban,

A vezérigazgató
1⁰/₁₀ jutaléka 114 frt 82 kr.
bán állapitassék meg.

Jótékony czélokra u. m.
a helybeli tüzoltó-egyletnek 40 frt
a háziipart terjesztő egyletnek 20 frt
a s.-a.-ujhelyi általános ipartársulatnak 30 frt
a s.-a.-ujhelyi vagyontalan árkv segélyezésére 25 frt
és az izraelita iskolás gyermek ruházató egyletnek 25 frt 140 frt kr.

Jutalomdíjakra
a tisztviselőknél és szolgáknál 140 frt — kr.
A felügyelő bizottságnak 150 frt kr.

és az 1879. évben tartott évi közgyűlés határozatához képest az igazgatóság elnökének, valamint két tagjának a múlt évben kifejtett ügybuzgalmok és általok teljesített helyettesítések elismerése jeléül 60 drb. aranykép 330 frt — kr.
tisztletdíj gyanánt szavaztassék meg;
az ekép felmaradandó 276 frt 74 kr.
pedig új számlára lenne előírandó.

Midőn végül még a felügyelő-bizottság jelentését becses figyelmökbe ajánlanók, tisztelettel kérjük, miszerint jelentésünket tudomásul venni, indítványainkat elfogadni s számunkra a felmentőt megadni, valamint az osztalék és felosztalék kiszolgáltatását elrendelni sziveskedjék.

Amennyiben az alapszabályok 41-ik §-a értelmében az igazgatóság 5 tagja közül kettő sorshuzás utján kilép; a kilépők helye a részvényesek sorából új választás által lesz betöltendő.

Kelt S.-a.-Ujhely, 1881. évi januárhó 18-án tartott igazgatósági ülésből. **Az igazgatóság.**

A gálszécsi takaré- és hitelpénztár 1880 mint II-dik évi számadása.

Mérleg-számla.

Vagyon. Pénztár maradvány 4722 frt. 13 kr. Váltó-tárca állomány 195589 frt. 93 kr. Folyó számla adósok 20179 irt 82 kr. Jelzálog-kölcsön állomány 8241 frt. 69 kr. Zálog kölcsön állomány 2862 frt. 97 kr. Intézeti ház 8102 frt. 24 kr. Értékpapír állomány 889 frt. 8 kr. Perköltség 75 frt. Butor és felszerelés 506 frt. 77 kr. Intézeteknél követelések 1474 frt. 38. Összesen 242644 frt. 1 kr.

Teher. Részvénytőke 30000 frt. Tartalék alap 14000 frt. Ezidei javadalmozása 2000 frt. Osztalék 122 frt. Átszállítandó bélyegilleték 39 frt. 5 kr. 3 száztóli betét-kamat illeték 343 frt. 15 kr. Betétek és tőkésített kamatai 143911 frt. 54 kr. Visszszámított váltók 44931 frt. Intézeteknél tar-

tozás 619 frt. 98 kr. Leírások: Behajthatlan követelések 1948 frt. 2 kr. Házértékéből 102 frt. 24 kr. Butor és felszerelésből 56 frt. 77 kr. Igazgatósági jutalék 314 frt. Tisztviselők tiszteletdíjai 240 frt. Átvitel az 1881-ik évre 16 frt. 26 kr. Jótékony cél: A helybeli 4 iskolának egyenként 25 ftot 100 frt. Osztalék: 300 drb. részvény után 13 frt jával 3900 frt. Összesen 242644 frt. 1 kr.

Veszt- és nyereség-számla.

Tartozik. Házbér 350 frt. Betét tőkésített kamata 6696 frt. 49 kr. Betét kifizetett 724 frt. 6 kr. összesen 7420 frt. 55 kr. Igazgatósági fizetés 1000 frt. Tiszti és szolga fizetés 2608 frt. 20 kr. összesen 3608 frt. 20 kr. Üzleti költség 1133 frt. 3 kr. Visszszámítási kamat 5392 frt. 97 kr. Adó, állami és városi 1003 frt. 82 kr. Az év folyamára alatt behajthatatlanná vált követelések 652 frt. 41 kr. Leírások: Behajthatatlan követelések 1948 frt. 2 kr. Igazgatósági jutalék 314 frt. Tartalék-alap 2000 frt. Jótékony cél 100 frt. Tisztviselők tiszteletdíja 240 frt. Ház értékéből leírás 102 frt. 24 kr. Butor és felszerelésből leírás 56 frt. 77 kr. Átvitel a jövő évre 16 frt. 26 kr. összesen 4777 frt. 29 kr. Osztalék 300 részvény után 13 frt-ával 3900 frt. Összesen 28338 frt. 27 kr.

Követel. Könyvecske díj 6 frt. 83 kr. Részvény átiratási díj 25 frt. Különbféle díjak 70 frt. 54 kr. ösz: 102 frt. 37 kr. Leirt váltókra befolyt 21 frt. Intézeti ház jövedelme 377 frt. 34 kr. Főügynökségi jutalék 95 frt. 75 kr. Biztosíték kamata M. O. K. T. 52 frt. 29 kr. Jelzálog-kamat 2640 frt. 17 kr. Váltó-kamat 24162 frt. 32 kr. Zálog-kamat 426 frt. 82 kr. összesen 27741 frt. 81 kr. Összesen 28338 frt. 27 kr.

A zemplénmegyei rabsegélyző-egylet alapszabályai.

1. §. Az egylet czime: Zemplénmegyei rabsegélyző-egylet. Székhelye: S.-a.-Ujhely.

2. §. Célja: a letartóztatásból elbocsátott vagyontalan vizsgálati foglyoknak és elítélteknek, a polgári életbevaló visszatérést megkönnyíteni és őket a jónak ösvényén megtartani.

3. §. Működési köre: a s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék területére terjed ki; azon egyénekre, kik ezen területen létező fogházakból kiszabadultak, Zemplén megyében laknak; az egylet segélyét kérik, arra reá szorultak és állandó jóviseletre reményt nyujtanak.

4. §. Az egylet céljának elérésére következő módokat választja:

a) A s.-a.-ujhelyi központi fogházban az állam közegei által eszközölt oktatást előmozdítja, segélyezi. A megye területén levő egyes fogházak könyvtárait alkalmas művekkel szaporítja.

b) A szabadulóknak munkát szerez, azokat munkaeszközökkel ellátja.

c) A szabadulókat a legnélkülözhetlenebb ruhával megajándékozza; nekik azon helyig, hol Zemplénmegyében lakni fognak, utijegyet és költséget ad.

d) Különösen figyelemre méltó kivételes esetekben, egyszer mindenkorra, vagy több részletben, kiszabadulás után egy évig pénzbeli adományt nyujt.

e) Az egylet területén élő kiszabadultakkal egy évig a személyes összeköttetést, pártfogókul választott egyleti tagok által fentartja; viseletüket figyelemmel kíséri, szükség esetén őket alkalmas módon támogatja.

5. §. A segélyezés és felügyelet rendszerint egy évig tart; de ha a segélyezés folyamában erre valamelyik érdemtelennel talál-
tatik, a további támogatás abban hagyatik.

6. §. Az egylet jövedelmét képezi:

a) rendes tagok évi járuléka,

b) az egylet céljaira tett alapítványok kamata vagy jövedelme;

c) a hatóságok és magánosok adományai;

d) az egylet javára rendezett szini előadások, hangversenyek stb. jövedelme;

e) az állam által nyujtandó segély, a sátor-alja-ujhelyi kir. törvényszék területén befolyó pénzbírságokból és a bűnjelek eladási árából.

Ezen jövedelmek az egylet alapszabályszerű kiadásainak fedezésére fordíthatók. Az alapítványi törzsvagyonnak azonban évcnként csak kamatja használható fel.

7. §. Az egylet tagjai:

a) tiszteletbeli,

b) rendes tagok.

Az egylet tiszteletbeli tagjait a közgyűlés azok sorából választja, kik az egylet, vagy általában a börtönügy körül különös érdemeket szereztek; vagy e téren szorgalommal és eredményesen működnek.

Rendes tag lehet mindaz, a ki évenként egy forint tagsági díjat, vagy egyszer mindenkorra tíz frt alapítványi összeget az egylet pénztárába befizet.

8. §. Az évenkénti fizetés mellett belépő rendes tagok, bizonytalan számu naptári évre vállalnak kötelezettséget és ez azon naptári év végén szünik meg, melyben kilépésüket az egylet elnökének írásban bejelentik.

9. §. Az egyletet a közgyűlés és igazgató-választmány kormányozza. A végrehajtó hatalmat az elnök gyakorolja.

10. §. Minden év első negyedében rendes közgyűlés tartatik.

Rendkívüli közgyűlés különösen okoknál fogva annyiszor tartható, a hányszor azt az igazgató választmány szükségesnek tartja.

11. §. A közgyűlés megtartásához, az összes tagoknak a kitűzött határidő előtt legalább két héttel, a megyei hirlap vagy levelező lapok utján való meghívása és az első határidőben legalább husz tagnak jelentése szükséges.

Ha annyi tag az első határidőre össze nem jönne, a második határnapon a megjelenők számukra való tekintet nélkül határoznak.

12. §. A közgyűlés tárgyai:

a) a tiszteletbeli tagok, elnök, alelnök és igazgató-választmány választása;

b) az igazgató választmányi és számvizsgáló bizottsági évi jelentések tárgyalása és ezek fölötti határozat hozatal;

c) három tagu számvizsgáló bizottság választása;

d) az alapszabályok módosítása;

e) az egylet felosztásának elhatározása;

f) az egylet hatáskörébe eső indítványok tárgyalása és azok feletti határozás.

13. §. A közgyűlés elé terjeszteni kívánt indítványok legalább három nappal a közgyűlés előtt az elnöknek átadandók.

Később, vagy épen a közgyűlés folyama alatt beadott indítványok tárgyalása a legközelebbi közgyűlés napi rendére tüzendő ki.

14. §. Közgyűlésen minden kérdésben a jelenlevők általános többsége határoz.

A választások három tag kívánatára titkos szavazás utján történnek.

A közgyűlés jegyzőkönyvét az elnök és a közgyűlés által kijelölt, jelen volt egyleti tag hitelesíti.

15. §. Az igazgató-választmányt képezik: az egylet elnöke, alelnöke és a közgyűlés által választott 12 rendes választmányi tag.

Az elnök, alelnök és az igazgató választmány rendes tagjai három évre választatnak s ezen idő leteltével újból megválaszthatók.

16. §. Azon egyleti tagok, kik valamely szabadulót pártfogásuk alá vettek, a pártfogás tartama alatt az igazgató-választmány üléseire meghívhatók a végből, hogy pártfogoltjuk magaviseletéről jelentést tegyenek.

A vidéken működő pártfogók ebbeli jelentéseiket írásban terjeszthetik elő.

17. §. Az igazgató-választmány hatáskörébe tartoznak mindazon intézkedések, a melyek az alapszabályok értelmében az egylet céljainak elérésére szükségesek és a közgyűlésnek fentartva nincsenek.

Az igazgató-választmány határoz a fölött, hogy ki részesítendő segélyben; valamint ez határoz a segélyezés neme, mérvé, tartama és a pártfogó személyének megválasztása iránt; továbbá az ő hatáskörébe tartozik a vagyonkezelés iránti rendelkezés; valamint az ügyrend megálapítása is.

18. §. Az igazgató-választmány a hatáskörébe tartozó ügyek elintézése végett rendszerint minden hóban egy ülést tart.

Az ülések megtartására az elnökön kívül legalább négy tag jelenléte szükséges.

A határozatok szótöbbséggel hozatnak. Szavazat egyenlőség esetében azon vélemény emelkedik határozattá, a melyhez az elnök hozzájárult.

19. §. Az elnök képviseli az egyletet a hatóságok és az egyleten kívül álló személyek irányában, ő hívja össze a közgyűlést, igazgató-választmányi üléseket s azokon ő elnököl, akadályoztatása esetében az alelnök helyettesíti.

Az igazgató-választmány határozatait az elnök hajtja végre, annak engedélye alapján ő utalványoz minden kiadást.

20. §. Az igazgató-választmány az egylet jövedelmének beszédésére, az irodai és ügynöki teendők teljesítésére, titkárt válasz és alkalmaz.

Az egylet ezen tisztviselője az elnöknek van alárendelve s ennek utasításait teljesíteni köteles.

A titkár minden hét végén a beszédett egyleti pénzt azon pénztintézetnél helyezi el betéti könyvre, a melyhez az igazgató-választmány utasítja.

A titkár pénztári naplóját az elnök hetenként látmozza. A számvizsgáló bizottság a pénztárt havonként megvizsgálja; tapasztalatait jegyzőkönyvbe veszi.

21. §. A felügyeleti jogot a magyar kir. kormány a s.-a.-ujhelyi kir. ügyész által gyakorolja, a ki az igazgatás és ügykezelés minden ágát időszakonként megvizsgálja; a kinek az egylet működéséről szóló évi jelentés két példányban minden év márcziushó végéig megküldendő.

22. §. Az egylet felosztása iránt a közgyűlés határozhat, az igazgató-választmány indokolt előterjesztése alapján.

A felozlást elrendelő közgyűlési határozat a m. kir. kormánynak bejelentendő.
Felozlás esetén az egyleti vagyon a btk. 27. és 61. §§-ainak megfelelően létesített országos rabsegély és javítóházi alapjára esik.*)

*)Ez alapszabályokat következő sorok kiseretében vettük:

Tekintetes szerkesztő ur!

Igéretemhez képest van szerencsém idecsatolva küldeni a rabsegélyző egyesület alapszabálytervezetét. Bizalommal kérvén t. szerkesztő urat, legyen szives ezen alapszabálytervezetet a „Zemplén”-ben kinyomatni; az olvasó közönséggel megismertetni.

En egy ilyen jótékony egyesület létesítését, a társadalom érdekéből, felette szükségesnek tartom. Bő tapasztalást szereztem a felől, hogy a bünbe visszaesők nagy részét, első kiszabadulások alkalmával egy kis anyagi segély, támogatás és társadalmi felügyelet mellett, a bünbe visszaeséstől meglehetne menteni.

Ha a tervezetnek akadnak tetteleg pártfogói, a kik az első évi egy forint tagsági díjat befizetni hajlandók lesznek, sziveskedjék ezen emberbarátoktól a tagsági díjat elfogadni, hirlapjában nyugtázni és a pénzt betéti könyvre vala-

melyik pénztézetnél elhelyezni. Ugy hiszem, hogy mihelyt 30—40 rendes tag az eszmét magáévá teszi, a tagsági díjat befizeti; az alakuló közgyűlést össze lehet hívni. Ennek feladata lesz az alapszabályokat megvitatni s a czélnak legalkalmasb módon azokat megalapítani s a nm. magyar. kir. belügyminisztérium által megerősíteni.

T. szerkesztő ur buzgó pártfogását kérve és reményelve, tisztelettel vagyok.

S.-a.-Ujhely, 1881. jan. 25.

Kostein Feuencz.
kir. fogházfelügyelő.

Közlekedés.

Vasuti menetrend 1880. október 15-től.

I. Mező-Laborcztól Sátoralja-Ujhelybe:

M.-Laborcztól ind.	3 óra 56 percz	d. u.	3 óra 15 percz	éjjel
Homonnáról	5 „	—	5 „	08 „
Órmezőről	5 „	14 „	5 „	35 „
Nagy-Mihályról	5 „	37 „	6 „	20 „ reg.
Bánóczról	5 „	51 „	6 „	47 „
Terebesről ind.	6 óra 10 percz	este	7 óra 21 percz	reg.
L. Mihályból	6 „	50 „	8 „	35 „
Érk. Ujhelybe	7 „	17 „	9 „	5 „

II. Sátoralja-Ujhelyből Mező-Laborcztra:

S.-a.-Ujhelyből ind.	6 óra 49 percz	reg.	7 óra 18 percz	este
Mihályból	7 „	21 „	8 „	10 „

Terebesről	7 „	58 „	9 „	19 „	„
Bánóczról	8 „	16 „	9 „	53 „	„
Nagy-Mihályról	8 „	33 „	10 „	30 „	„
Órmezőről	8 „	58 „	10 „	12 „	„
Homonnáról	9 „	17 „	10 „	51 „	„
M.-Laborcztra érk.	10 „	22 „	11 „	55 „	éjjel

III. Szerencsről Máramaros-Szigetre:

Szerencsről ind.	5 óra 10 percz	reg.	4 óra 10 percz	d. u.
S.-a.-Ujhelyből	7 „	7 „	7 „	42 „ este
Perbenyikből	8 „	13 „	9 „	05 „
Csapról	9 „	12 „	10 „	10 „

IV. Máramaros-Szigetről Szerencsre:

Csapról	5 „	19 „	d. u.	6 „	3 „	reg.
Perbenyikből	6 „	2 „	este	6 „	58 „	„
S.-a.-Ujhelyből	7 „	32 „	„	9 „	31 „	„
Szerencsről Pest felé	9 „	1 „	„	11 „	45 „	„

V. Sátoralja-Ujhelyből Kassa felé:

Ujhelyből ind.	este 7 óra 18 percz	reggel 9 óra 06 percz
Kassár érkezik	10 „ 30 „	d. u. 12 „ 03 „

Minden szerdán és szombaton 3 óra 57 percz reggel az ugynevezett petrezselyem-vonat.

Kassáról Sátoralja-Ujhely felé:

Kassáról ind.	éjjel 3 óra 45 percz	d. u.	4 óra 05 percz
Ujhelybe érkezik	reg. 6 „ 48 „	este	7 „ 17 „

Felelős szerkesztő és kiadó laptulajdonos

BORUTH ELEMER.

Főmunkatárs: **FARKAS BERTALAN.**

Hirdetmények.

Meghívás.

A „szegi gőzmalom részvénytársaságnak“

Sátoralja-Ujhelyben

1881. márcziushó 20-dik napján délelőtti 10 órakor

a zemplénmegyei kereskedelmi,- ipar,- termény- és hitelbank helyiségében tartandó

RENDES ÉVI KÖZGYŰLÉSÉRE

A közgyűlés tárgyai:

1. A közgyűlési elnök megválasztása.
 2. Az igazgatóság üzleti jelentésének tárgyalása.
 3. A felügyelő bizottság jelentésének közzététele.
 4. A mérleg megállapítása, a nyereség felosztása és az osztalék meghatározása.
 5. Az igazgatóság és felügyelő bizottság részére adandó felmentési határozat.
 6. Az alapszabályok 22. §-a értelmében az igazgatóságnak 3 tagra leendő leszállítása iránt teendő indítvány feletti határozathozatal és ebből folyólag:
 7. Az igazgatóságból sorshuzás után kilépendő egy igazgatósági tagnak választása.
 8. Az alapszabályok 48. §-a értelmében a felügyelő bizottság megválasztása.
- Kelt Sátoralja-Ujhely, 1881. február hó 2-án.

Az igazgatóság.

Kivonat az alapszabályokból.

9. §. A közgyűlés áll azon részvényesekből, kik a közgyűlés előtti időben részvényeiket az igazgatóságnál ellennyugta és szavazati jegy mellett letéteményezték.

I—2.

Házbérbeadás.

S.-a.-Ujhelyben a klastrom utcán, néhai Albert Pál, illetve örökösei tulajdonát képező

5 szoba, konyha, kamara, istálló s egyéb melléképületekből álló ház folyó évi április hó 24-től egy vagy több évekre bérbe kiadó.

Értekezhetni: **Mizsák István ügyvéd** urral S.-a.-Ujhelyben és **Dósa Endre** urral Kassán.

I—2

Zemplénmegyei kereskedelmi-, ipar-, termény- és hitelbank
mérleg kimutatása nyer- és veszt-számlája
 1880-ik évi decemberhó 31-én.

Vagyon	Összeg		Teher	Összeg		Veszt	Összeg		Nyer	Összeg	
	forint	kr.		forint	kr.		forint	kr.		forint	kr.
Részvényadók be nem fizetett 50%-ka	80000	—	Részvény alaptőke	160000	—	Kamatok			Egyenleg áthozatal 1879. évről	280	—
Pénzkészlet	36314	89	Közönséges alaptőke	20000	—	Betétek	16096	23	Kamatok		
Váltótárca	458989	59	Fedezeti alap	1800	—	Folyó számlán viszeszámitolásért	4167	28	Váltószámitolás után	40297	01
Zálogokra előlegek	7272	50	Felszerelések értékcsökkenési tartalékalapja	914	—	Dijazások			Zálogoknál	564	92
Ingatlanokra előlegek	20242	29	Nyugdíjalap	3059	54	Tiszti fizetés	5931	76	Ingatlanokra adott kölcsönöknél Idegen takarékbetét utáni kamat	2023	43
Eladott ingatlanok vételár hátraléka	3667	49	Betétek könyvecskére tőkésített kamatja	299498	22	Költségek			Idegen részvény után szelvény kamat	116	17
Erdő-Bényei ingatlan	3756	10	Visszeszámitolás	112330	—	Házbér	450	—	Eladott ingatlan vételár hátralék utáni kamat	144	—
ingóság	39	60	Letéteményi hitelezők	10900	—	Kezelési és üzleti költség	596	21		343	28
Bortermés-készlet	1290	93	Átmeneti kamatok 1881. évre	1812	—	Adakozás	23	45	Dijak		
Letétemény	10900	—	Százalék	290	07	Jövedelmi és községi adók	2534	87	Különféle jutalékok	939	98
Óvadékok	10700	—	Zálogeladási többlet	—	05	Iparkamarai adó	31	30	Különféle illetek	47	05
Értékpapír	1110	—	Igazgatósági biztosíték	7500	—	Nyomatvány	207	90	Részvényátíratási díjak	13	—
Betevő felek által fizetendő 3% kincstári illetek	538	28	Vezérigazgató és tisztviselői biztosíték	3200	—	Leírás			Nyeremény		
Perköltségi előlegek	149	20	Fizetetlen osztlékok	304	—	Felszerelések értékcsökkenési tartalékalap javára	194	—	Vertpénzek után	6	69
Perköltségi követelés	21	74	Perköltségi tartozás	20	50	Behajthatlan illetek és százalék	54	31	Értékpapírok után	52	73
Folyó számla adások	80	16	Nyeremény	15482	45	Leirt perköltségi előlegek	33	—	Szelvények után	11	60
E.-Bényei gazdasági számla	95	12		637110	83	Leirt váltókövetelések	338	—	E.-Bényei szőlőgazdaság	1229	25
Szelvény	4	20				Nyeremény	15482	45	Idegen Valuta után	5	83
Felszerelés	1938	83					46140	76	Kötbér	60	—
	637110	83							Leirt perköltségi követelés	5	82
										46140	76

A zemplénmegyei kereskedelmi, ipar, termény- és hitelbank
 részvényesei folyó évi márczius hó 6-án
 Sátoralja-Ujhelyben a megyeház kis termében
 délután 2 1/2 órakor tartandó
XI-IK RENDES KÖZGYÜLÉSRE
 tisztelettel meghívtnak.

T Á R G Y A K:

1. A közgyűlési elnök és a jegyzőkönyv hitelesítők, valamint a szavazatszedő bizottság megválasztása.
 2. Az igazgatóságnak üzleti jelentése.
 3. A felügyelő bizottság jelentése.
 4. Az évi mérleg megállapítása, a nyereség felosztása és az osztalék kiszolgáltatása iránti határozat.
 5. Az igazgatóságnak és felügyelő bizottságnak adandó felmentvénye.
 6. Az igazgatóság két tagjainak az alapszabályok értelmében választása.
- Minden részvényes, ki akár személyesen, akár meghatalmazott által a közgyűlésen részt venni kíván, felkéretik, hogy az alapszabályok 31. §-a értelmében részvényeit a le nem járt szelvényekkel együtt, a közgyűlést megelőző napokban az igazgatóságnál elismervény mellett letéteményezni sziveskedjék.
- Kelt Sátoralja-Ujhely, 1881. januárhó 18-án.

Az igazgatóság.

P á l y á z a t.

Az alsó-szabolcsi tiszai ármentesítő társulatnál megüresedett **pénztárnoki** állomásra pályázat hirdettetik.

Ez állomással a következő javadalmazások vannak egybekötve, u. m. évi fizetés 800 frt, lakbér 300 frt, hivatalos utazások alkalmával 4 frt napidíj és 1 frt 40 kr mfldepnz.

Pénztárnok viszont köteles biztosítékul letenni 4000 frtot készpénzben, hitelpapírokban, vagy teljes biztosítékot nyújtó fekvőségre betáblázott kötvényben. (A készpénzben letett biztosíték takarékpénztárba helyeztetik, de kamatja valamint a netán értékpapírokban adandó biztosíték utáni jövedelem is pénztárnokot illeti.)

Pályázni kívánók felhívtnak, hogy életkorukat, képességüket és eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal kellően felszerelt kérvényeket, folyó év april hó 15. napjáig Tokajban a társulat igazgatóságához nyujtsák be.

Kelt Debreczenben, az 1881. január 20-án tartott választmányi ülésből.

Gr. Dégenfeld Imre m. k.
elnök.

Malom eladás.

Egy pár teljesen jó karban lévő vasállványu és egy pár faállványu

malomszerkezet,

kitünő jó 36" francia kövekkel; ugyszintén egy 12 lóerejű „Marshall et Sons“-féle MOZDONY, jutányos áron alulirott gözmalom tulajdonosnál eladó.

Sárospatakon, 1881. február hó 11-én.

Bogyay Zsigmond.

Hirdetés.

A halászi Regále-bérlet
1881. február 28-án d. e.
10 órakor alant irt házánál
árvereltetni fog, az árverelni
kívánók 300 frt bánompénz
letétele mellett az árverésre
meghivatnak.

1881. januar 11-én.

Laskay István,

2—2

birtokossági megbizott.

Örök áron eladó, esetleg bérbe kiadó

S.-A.-Ujhely városában

a Töke-Terebes és Szöllöske felől a városba vezető
országutak összeszögellésében fekvő ugynevezett

NYULKORCSMA

beltelke összes épületeivel.

Értekezhetni a tulajdonos **Alexander
D. Mórral**, Sátoralja-Ujhelyben, ó-hidutczai
lakásán. 1—3

Ezer darab névvel ellátott számla 4 frttől feljebb.

A „ZEMPLÉN“

KÖNYVNYOMDÁJA

ajánlja magát mindennemű

könyvnyomdai munkák

ugymint:

Könyvek,

Folyóiratok, Levélfejek,

GYÁSZJELENTÉSEK,

Szabaduló és tanulólevelek,

Borítékok,

Gazdasági,

társulati, pénzügyi,

közjegyzői, ügyvédi és kereskedelmi

NYOMTATVÁNYOK

gyors, olcsó és pontos elkészítésére.

Nyugták,

Eljegyzési kártyák,

FALRAGASZOK,

Esketésimeghívók,

Számlák,

BÁLI MEGHÍVÓK

Száz darab névjegyre 50 krtól 1 frt 20 krig.

Ezer darab levélboríték címmel 3 frt 50 kr.

Száz darab esketési meghívó borítékkal együtt 2 frt 50 kr.